Raad van de
Europese Unie

Brussel, 18 november 2025
(OR. en)

15535/25

Interinstitutioneel dossier:
2025/0353 (NLE)

ESPACE 81
EEE 29
RECH 506
COMPET 1172
IND 510
EU-GNSS 21
TRANS 551
AVIATION 158
MAR 159
TELECOM 403
MI 913
CSC 598
CSCGNSS 11
CSDP/PSDC 706

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	17 november 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2025) 696 final
Betreft:	Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de ondertekening, namens de Unie, van een overeenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, tot vaststelling van de regels voor de deelname van het Koninkrijk Noorwegen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 696 final.

Bijlage: COM(2025) 696 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 17.11.2025
COM(2025) 696 final

2025/0353 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Unie, van een overeenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, tot vaststelling van de regels voor de deelname van het Koninkrijk Noorwegen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Noorwegen is de naaste ruimtevaartpartner van de EU en neemt deel aan de meeste onderdelen van het ruimtevaartprogramma van de Unie[1], met enkele uitzonderingen, waaronder het GOVSATCOM-onderdeel.

Noorwegen heeft bij brief van 20 april 2023 verzocht de onderhandelingen te starten over een overeenkomst om deel te nemen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit. Op 10 december 2024 heeft de Raad machtiging verleend voor het openen van de onderhandelingen namens de Unie[2].

Zoals bepaald in Verordening (EU) 2023/588 betreffende het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit[3] (de "verordening beveiligde connectiviteit") en Verordening (EU) 2021/696 betreffende het ruimtevaartprogramma van de Unie[4] (de "ruimtevaartverordening"), wordt de deelname van derde landen aan de beveiligde connectiviteit, respectievelijk GOVSATCOM, geregeld bij een afzonderlijke internationale overeenkomst uit hoofde van artikel 218 VWEU.

Voor de deelname van Noorwegen aan de beveiligde connectiviteit en aan GOVSATCOM zal één overeenkomst worden gesloten omdat beide programma's met elkaar verbonden zijn (GOVSATCOM is ook het dienstencentrum voor beveiligde connectiviteit) en omdat Noorwegen onder dezelfde voorwaarden aan beide programma's kan deelnemen.

Vanuit geopolitiek oogpunt is de deelname van Noorwegen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en aan het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit van belang voor de Unie, aangezien het bijdraagt tot de versterking van de rol van Europa als mondiale speler door de beveiligde connectiviteit uit te breiden tot buiten de grenzen van de Unie, en tot de bevordering van internationale samenwerking, zoals gedefinieerd in de ruimtevaartstrategie voor Europa[5]. Een overeenkomst met Noorwegen versterkt de strategische houding van de EU, hetgeen een doelstelling is van de ruimtestrategie voor veiligheid en defensie van de Europese Unie[6].

---

1 Verordening (EU) 2021/696 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van het ruimtevaartprogramma van de Unie, tot oprichting van het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013 en (EU) nr. 377/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 79).

2 Raad van de Europese Unie, 16060/24 ADD 1 ESPACE 106 van 11 december 2024.

3 Verordening (EU) 2023/588 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2023 tot vaststelling van het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit voor de periode 2023-2027 (PB L 79 van 17.3.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj).

4 Verordening (EU) 2021/696 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van het ruimtevaartprogramma van de Unie, tot oprichting van het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013 en (EU) nr. 377/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

5 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Ruimtevaartstrategie voor Europa" (COM(2016) 705 final van 26.10.2016).

6 Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad, "Een ruimtestrategie voor veiligheid en defensie van de Europese Unie" (JOIN(2023) 9 final van 10.3.2023).

De deelname van een derde land als Noorwegen is ook van belang voor de Europese Unie omdat de uitbreiding van het gebruik van beveiligde connectiviteit inkomsten genereert voor de Europese Unie.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

De verordening beveiligde connectiviteit biedt de mogelijkheid om het programma voor beveiligde connectiviteit open te stellen voor derde landen, met als eerste categorie de EER-EVA-landen.

Een overeenkomst met Noorwegen vormt een aanvulling op het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit. Een overeenkomst zal ook beveiligde connectiviteit buiten de Unie, in het strategisch belangrijke Hoge Noorden, bevorderen en versterken.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Gezien de gunstige geografische ligging van Noorwegen in de buurt van het noordpoolgebied is beveiligde connectiviteit belangrijk ter ondersteuning van essentiële economische sectoren, met name telecommunicatie en vervoer.

Een overeenkomst inzake beveiligde connectiviteit met Noorwegen draagt bij tot een aantal EU-prioriteiten, waaronder de Green Deal, een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk, een economie die werkt voor mensen, en een sterker Europa in de wereld.

Gezien de gunstige geografische ligging van Noorwegen in de nabijheid van het noordpoolgebied, zal een overeenkomst ook bijdragen tot vrede en veiligheid en de duurzame ontwikkeling van de aarde.

In het strategisch kompas voor veiligheid en defensie dat de Raad op 21 maart 2022 heeft aangenomen, wordt voorgesteld dat de ruimtevaartsystemen van de EU mondiale connectiviteit bieden aan actoren op het gebied van veiligheid en defensie. Daarin wordt de Unie ook opgeroepen te werken aan het voorstel voor een in de ruimte gestationeerd EU-systeem voor wereldwijde beveiligde communicatie. Een overeenkomst met Noorwegen zal daartoe bijdragen.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Op grond van artikel 189, lid 2, VWEU moeten het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure de maatregelen treffen die nodig zijn om de doelstellingen van een Europees ruimtevaartbeleid te verwezenlijken. Een van die maatregelen is het sluiten van internationale samenwerkingsovereenkomsten op het gebied van ruimtevaart, zoals de overeenkomst die in het kader van dit initiatief is opgesteld.

Krachtens artikel 218, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de Raad op voorstel van de onderhandelaar een besluit vaststellen waarbij machtiging wordt verleend voor de ondertekening van de overeenkomst en, indien nodig, de voorlopige toepassing ervan vóór de inwerkingtreding.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De Unie moet, door middel van de verordening beveiligde connectiviteit en de ruimtevaartverordening, veerkrachtige, wereldwijde, veilige, beschermde, ononderbroken, gegarandeerde en flexibele oplossingen voor satellietcommunicatie bieden, die gebaseerd zijn op de technologische en industriële kennis van de Unie, om de veerkracht van de activiteiten van de lidstaten en de instellingen van de Unie te vergroten.

Aangezien het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit en het ruimtevaartprogramma van de Unie programma's van de Unie zijn, kan de deelname van derde landen aan beide programma's niet door de EU-lidstaten zelf worden gerealiseerd.

- **Evenredigheid en keuze van het instrument**

Zoals bepaald in de verordening beveiligde connectiviteit en in de ruimtevaartverordening, wordt de deelname van derde landen aan beveiligde connectiviteit en GOVSATCOM geregeld bij een afzonderlijke internationale overeenkomst uit hoofde van artikel 218 VWEU om de rechten en verplichtingen van de partijen vast te leggen.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

De Commissie heeft de nodige informatie en deskundigheid verzameld, ook in haar besprekingen met de EU-lidstaten, onder meer over de deelnamerechten en -verplichtingen van niet-EU-landen als bedoeld in de verordening beveiligde connectiviteit en de ruimtevaartverordening.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Noorwegen zal bijdragen aan het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit en het GOVSATCOM-onderdeel op basis van zijn bbp, met inbegrip van de aanpassing voor 2023-2025 voor beveiligde connectiviteit van de Unie en voor 2021-2025 voor GOVSATCOM.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De Unie en Noorwegen zullen toezicht houden op de uitvoering van deze overeenkomst via een bij de overeenkomst te richten gezamenlijk comité.

2025/0353 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Unie, van een overeenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, tot vaststelling van de regels voor de deelname van het Koninkrijk Noorwegen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 189, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Het Koninkrijk Noorwegen heeft bij brief van 20 april 2023 formeel blijkt gegeven van belangstelling voor het starten van onderhandelingen over een overeenkomst om deel te nemen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit.

(2) Op 10 december 2024 heeft de Raad machtiging verleend voor het openen van onderhandelingen namens de Unie over een overeenkomst tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Noorwegen tot vaststelling van de regels voor de deelname van het Koninkrijk Noorwegen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit, en voor de toegang tot de overheidsdiensten daarvan. De onderhandelingen werden op 4 april 2025 met succes afgerond.

(3) Noorwegen werkt al geruime tijd samen met de Unie op het gebied van ruimtevaart en neemt deel aan de meeste onderdelen van het ruimtevaartprogramma van de Unie.

(4) De Unie en Noorwegen hebben een overeenkomst over beveiliging van informatie[7] gesloten.

(5) Vanuit geopolitiek oogpunt zal de deelname van Noorwegen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en aan het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit bijdragen tot de versterking van de rol van Europa als mondiale speler en tot de bevordering van internationale samenwerking, zoals gedefinieerd in de ruimtevaartstrategie voor Europa[8]. Een overeenkomst met

[7] Overeenkomst tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Noorwegen omzake de beveiligingsprocedure voor de uitwisseling van gerubriceerde gegevens (PB L 362 van 9.12.2004, blz. 29).

[8] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Ruimtevaartstrategie voor Europa" (COM(2016) 705 final van 26.10.2016).

Noorwegen versterkt de strategische houding van de EU, hetgeen een doelstelling is van de ruimtestrategie voor veiligheid en defensie van de Europese Unie[9].

(6) De overeenkomst moet derhalve namens de Unie worden ondertekend, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.

(7) Overeenkomstig de Verdragen is het aan de Commissie om te zorgen voor de ondertekening van de overeenkomst, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Er wordt machtiging verleend tot de ondertekening, namens de Unie, van de overeenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, tot vaststelling van de regels voor de deelname van het Koninkrijk Noorwegen aan het GOVSATCOM-onderdeel van het ruimtevaartprogramma van de Unie en het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit en voor toegang tot de diensten daarvan ("de Overeenkomst"), onder voorbehoud van de sluiting van die overeenkomst.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de datum van de vaststelling ervan.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

[9] Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad, "Een ruimtestrategie voor veiligheid en defensie van de Europese Unie" (JOIN(2023) 9 final van 10.3.2023).

FINANCIEEL MEMORANDUM

FINANCIEEL MEMORANDUM "ONTVANGSTEN" — VOOR VOORSTELLEN DIE GEVOLGEN HEBBEN AAN DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL

OVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE UNIE EN HET KONINKRIJK NOORWEGEN TOT VASTSTELLING VAN DE REGELS VOOR DE DEELNAME VAN HET KONINKRIJK NOORWEGEN AAN HET PROGRAMMA VAN DE UNIE VOOR BEVEILIGDE CONNECTIVITEIT EN HET GOVSATCOM-ONDERDEEL VAN HET RUIMTEVAARTPROGRAMMA VAN DE UNIE

[NOORWEGEN, GOVSATCOM]

2. BEGROTINGSONDERDELEN

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post): 6 6 0 0

Begroot bedrag voor het desbetreffende jaar:

(alleen in geval van bestemmingsontvangsten):

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post): 04 02 03 01.

3. FINANCIËLE GEVOLGEN

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten

x Het voorstel heeft financiële gevolgen voor de bestemmingsontvangsten,

namelijk:

(in miljoen EUR, tot op één decimaal)

Onderdeel ontvangsten	Gevolgen voor ontvangsten[10][11]	12 maanden met ingang van 1.1.2026 *(indien van toepassing)*	Jaar N
6 6 0 0	*1,4*		2026
Hoofdstuk/artikel/post ...			

[10] De jaarlijkse bedragen moeten worden geraamd op basis van de formule of methode als vastgesteld in deel 5. Voor het beginjaar wordt het jaarlijkse bedrag normaal gesproken uitbetaald zonder vermindering of pro rata.

[11] Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.

Situatie na de actie					
Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	2027	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
6 6 0 0	1,9				
Hoofdstuk/artikel/post ...					

(Alleen in geval van bestemmingsontvangsten, op voorwaarde dat het begrotingsonderdeel al bekend is)

Begrotingsonderdeel voor uitgaven[12]	2026	2027
04 02 03 01	1,4	1,9
Hoofdstuk/artikel/post ...		

Begrotingsonderdeel voor uitgaven	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Hoofdstuk/artikel/post ...				
Hoofdstuk/artikel/post ...				

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

5. ANDERE OPMERKINGEN

(methode/formule voor de berekening van de ontvangsten)

Voor 2026 en 2027 is de bijdrage gebaseerd op de EVA-coëfficiënt voor de deelname aan de programma's, terwijl de retroactieve deelnamebijdrage voor de periode 2021-2025 wordt berekend op basis van de in die periode daadwerkelijk bestede bedragen, overeenkomstig Besluit nr. xx/2025 van het Gemengd Comité van de EER van xx 2025.

[12] Alleen te gebruiken indien nodig.

FINANCIEEL MEMORANDUM "ONTVANGSTEN" — VOOR VOORSTELLEN DIE GEVOLGEN HEBBEN AAN DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL

OVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE UNIE EN HET KONINKRIJK NOORWEGEN TOT VASTSTELLING VAN DE REGELS VOOR DE DEELNAME VAN HET KONINKRIJK NOORWEGEN AAN HET PROGRAMMA VAN DE UNIE VOOR BEVEILIGDE CONNECTIVITEIT EN HET GOVSATCOM-ONDERDEEL VAN HET RUIMTEVAARTPROGRAMMA VAN DE UNIE

[NOORWEGEN, BEVEILIGDE CONNECTIVITEIT VAN DE UNIE]

2. BEGROTINGSONDERDELEN

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten (hoofdstuk/artikel/post): 6 6 0 0

Begroot bedrag voor het desbetreffende jaar:

(alleen in geval van bestemmingsontvangsten):

De ontvangsten worden toegewezen aan het volgende begrotingsonderdeel voor uitgaven (hoofdstuk/artikel/post): 04 01 02, 04 03 01, 13 05 01, 14 08 01.

3. FINANCIËLE GEVOLGEN

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten

x Het voorstel heeft financiële gevolgen voor de bestemmingsontvangsten,

namelijk:

(in miljoen EUR, tot op één decimaal)

Onderdeel ontvangsten	Gevolgen voor ontvangsten[13][14]	12 maanden met ingang van 1.1.2026 *(indien van toepassing)*	Jaar N
6 6 0 0	*12,5*		2026
Hoofdstuk/artikel/post ...			

Situatie na de actie

[13] De jaarlijkse bedragen moeten worden geraamd op basis van de formule of methode als vastgesteld in deel 5. Voor het beginjaar wordt het jaarlijkse bedrag normaal gesproken uitbetaald zonder vermindering of pro rata.

[14] Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten	2027	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
6 6 0 0	11,6				
Hoofdstuk/artikel/post ...					

(Alleen in geval van bestemmingsontvangsten, op voorwaarde dat het begrotingsonderdeel al bekend is)

Begrotingsonderdeel voor uitgaven[15]	2026	2027
04 01 02	0,01	0,01
04 03 01	5,2	7,6
13 05 01	5,7	3,3
14 08 01	1,7	0,8

Begrotingsonderdeel voor uitgaven	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Hoofdstuk/artikel/post ...				
Hoofdstuk/artikel/post ...				

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

5. ANDERE OPMERKINGEN

(methode/formule voor de berekening van de ontvangsten)

Voor 2026 en 2027 is de bijdrage gebaseerd op de EVA-coëfficiënt voor de deelname aan de programma's, terwijl de retroactieve bijdrage voor de periode 2023-2025 wordt berekend op basis van de in die periode daadwerkelijk bestede bedragen, overeenkomstig Besluit nr. xx/2025 van het Gemengd Comité van de EER van xx 2025.

[15] Alleen te gebruiken indien nodig.